

1. Il congiuntivo

Indipendente

esortazione - dubbio - volontà

- esortativo ἄγε, εἰς τὴν οἰκίαν σπεύδωμεν
- dubitativo Τί πράττω; Λέγωμεν ἢ σιγῶμεν;

Esempi:

1. Τὰ ὅφα ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐτοῦμά ἐστι· πίνωμεν καὶ ἐσθίωμεν.
2. Πιστεύωμεν οὖν ὑμῖν, ἢ αὖθις ἡμᾶς ἔξαπατᾶτε;
3. Ἀγε δή, φέρωμεν, ὃ παρθένοι, τὰ δῶρα τῇ θεᾷ.
4. Ἀγε, θυμέ, ἀποσειώμεθα λύπην τε καὶ ἀθυμίαν· νῦν δὲ τὴν μνήμην τῆς ἥττης ἀπελαύνωμεν καὶ τὴν νίκην κατασκευαζόμεθα.
5. Δειλοὶ ὄμεν οὖν καὶ ἀργοί; Ἡ τολμῶμεν καὶ τοὺς κινδύνους ὑπομένωμεν;

Dipendente

- finali Ἐσθίομεν δὴ ὅπως ζῆν δυνώμεθα, οὐ ζῶμεν ὅπως ἐσθίωμεν.
- con ὅν Πάντα μαθήσῃ, ἐπειδὰν τὴν ἀλήθειαν εὑρίσκῃς (in una subordinata, ὅν + congiuntivo hanno sfumatura eventuale).

	Presente congiuntivo attivo di ἄρχω	Presente congiuntivo m.-p. di ἄρχω	
1s	ἄρχω	ἄρχωμαι	
2s	ἄρχης	ἄρχη	
3s	ἄρχῃ	ἄρχηται	
2d	ἄρχητον	ἄρχησθον	
3d	ἄρχητον	ἄρχησθον	
1p	ἄρχωμεν	ἀρχώμεθα	
2p	ἄρχητε	ἄρχησθε	
3p	ἄρχωσι	ἄρχωνται	
	Presente congiuntivo attivo di κρατέω	Presente congiuntivo m.-p. di κρατέω	
1s	κρατέω	> κρατῶ	κρατέωμαι
2s	κρατέης	> κρατῆς	κρατέῃ
3s	κρατέῃ	> κρατῆ	κρατέηται
2d	κρατέητον	> κρατῆτον	κρατέησθον
3d	κρατέητον	> κρατῆτον	κρατέησθον
1p	κρατεώμεν	> κρατῶμεν	κρατεώμεθα
2p	κρατέητε	> κρατῆτε	κρατέησθε
3p	κρατέωσι	> κρατῶσι	κρατέωνται
	κρατέω: indicativo e congiuntivo a.	κρατέω: indicativo e congiuntivo m.-p.	
1s	κρατῶ	κρατῶ	κρατοῦμαι
2s	κρατεῖς	κρατῆς	κρατῆ
3s	κρατεῖ	κρατῆ	κρατεῖται
2d	κρατεῖτον	κρατῆτον	κρατεῖσθον
3d	κρατεῖτον	κρατῆτον	κρατῆσθον
1p	κρατοῦμεν	κρατῶμεν	κρατούμεθα
2p	κρατεῖτε	κρατῆτε	κρατεῖσθε
3p	κρατοῦσι	κρατῶσι	κρατῶνται

Congiuntivo presente εἰμί

1s	ὠ
2s	ἢς
3s	ἢ
2d	ἢτον
3d	ἢτον
1p	ὠμεν
2p	ἢτε
3p	ὠσι(ν)

2. Echi di poesia popolare in ambito letterario: *una chanson de toile*

Saffo, fr. 102 Voigt

Γλύκηα μᾶτερ, οὐ τοι δύναμαι κρέκην τὸν ἴστον

Dolce madre, non riesco a battere la tela

πόθῳ δάμεισα παῖδος βραδίναν δι' Ἀφροδίταν

prostrata dal desiderio di un ragazzo, a causa della tenera Afrodite

Archiloco fr. 196 West

Ἄλλά μ' ὁ λυσιμελὴς ωταῖρε δάμναται πόθος

Ma il desiderio che scioglie le membra, o amico, mi prostra

Canto popolare inglese

*Oh mother, put the wheel away, I cannot spin tonight
oh mother, take the wheel away and put it out of sight.*

3. La funzione dei poeti

Correzione

‘Γπὸ τῶν ποιητῶν ἡ τῶν πολιτῶν
ομόνοια καὶ ἡ τῶν στρατιωτῶν ἀρετὴ¹
ἐπαινεῖται· τῇ μὲν σοφίᾳ οἱ ποιηταὶ
τοὺς πολίτας ἡγοῦνται πρὸς τὴν
ἀρετήν, ταῖς δὲ ὀδαῖς τοὺς ἀκροατὰς
τέρπουσιν. Οἱ ποιηταὶ ὑπὸ τῶν
Μουσῶν φιλοῦνται καὶ φυλάττονται,
καὶ διὰ τὰς ἔαυτῶν ἀξίας μνήμην καὶ
ἀθανασίαν κτῶνται. Άεὶ γὰρ
φυλάττουσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσι
τὴν μνήμην τῶν ποιητῶν καὶ αὐτοὺς
φιλοῦσι ως εὔεργήτας.

Dai poeti la concordia dei cittadini
e il valore dei soldati sono
celebrati: con la (loro) sapienza i
poeti guidano i cittadini alla virtù,
con le odi rallegrano gli ascoltatori.
I poeti sono amati e custoditi dalle
Muse e grazie ai loro meriti
acquisiscono ricordo e immortalità.
Sempre infatti i cittadini
custodiscono e onorano il ricordo
dei poeti e li amano come
benefattori.

4. Mirrina e Melitta: donne alla fonte

Ἡ μὲν οὖν Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα τὴν
ἀγορὰν διαβαίνουσιν. Ἡ δὲ ἀγορὰ οὐκ ἐστι
μεγάλη ὕσπερ αἱ ἀγοραὶ αἱ τῶν ἀστεων,
ἀλλ’ ὅμως καλή ἐστιν καὶ ἀεὶ μεστὴ
ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἄνθρωποι καθ’ ἡμέραν
πολὺν χρόνον ἐν τῇ καλῇ ἀγορᾷ
διαλέγονται ἀλλήλοις. Τέλος δὲ ἀπὸ τῆς
ἀγορᾶς ἀποχοροῦσιν, καὶ πρὸς τὰς οἰκίας
βαίνουσιν.

Ἐπεὶ δὲ ἡ Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα τῇ
κρήνῃ προσχοροῦσιν, ἵδού, ἀλλαι γυναῖκες
ἥδη πάρεισι καὶ τὰς ὑδρίας γεμίζουσιν.

Ἡ οὖν Μυρρίνη τὰς γυναῖκας καλεῖ καὶ,
«Χαίρετε, ὦ φίλαι», φησίν· «Ἄρα ἥδη
γεμίζετε τὰς ὑδρίας;»

διαβαίνω: «vado (βαίνω) attraverso (διά)»
ἀστεων: genitivo plurale di ἀστυ «città»
μεστός, -ή, -όν: «pieno»

ἀλλήλοις: «fra di loro» (pronomine reciproco)

γεμίζω: «riempio»

χαίρω: «io mi rallegro», «io sto
bene» (χαῖρε e χαίρετε sono formule di
saluto).

Αἱ δὲ λέγουσιν· «Χαῖρε καὶ σύ· ναι,
 ἥδη γεμίζομεν τὰς ὑδρίας· ἐξ ἐωθινοῦ
 γὰρ πάρεσμεν. Ἀλλ᾽ ἐλθὲ δεῦρο ταχέως
 καὶ ἀκουε· ἄγγελος γὰρ ἡκει ἀπὸ τοῦ
 ἀστεως· λέγει δὲ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι
 ἔορτὴν ποιοῦσιν. Ἡμεῖς οὖν ἐν νῷ
 ἔχομεν βαδίζειν πρὸς τὸ ἄστυ· τοὺς
 γὰρ χοροὺς ἐθέλομεν θεωρεῖν καὶ τοὺς
 ἀγῶνας. Ἄρα ἐθέλεις καὶ σὺ τὴν
 ἔορτὴν θεωρεῖν;».

ναι: «sì»
ἐξ ἐωθινοῦ: «dall'alba»
ταχέως: avverbio «velocemente»
ἡκω: «io sono giunto»
έορτή: «festa pubblica»
θεωρέω: «guardare»
ἀγῶνας: «le gare» (acc. plur. di ἀγών, ἀγῶνος)

	Declinazione di ἄστυ, ἄστεως, τό		Declinazione di ἀγών, ἀγῶνος, ὁ	
	Singolare	Plurale	Singolare	Plurale
N.	ἄστυ	ἄστη	ἀγών	ἀγῶνες
G	ἄστεως	ἄστεων	ἀγῶνος	ἀγώνων
D	ἄστει	ἄστεσι	ἀγῶνι	ἀγῶσι
A	ἄστυ	ἄστη	ἀγῶνα	ἀγῶνας
V	ἄστυ	ἄστη	ἀγών	ἀγῶνες